

13 Fundamentals of Faith

IKAR SIX

COMMUNION WITH THE DIVINE

1. Rambam, Pirush Hamishnayos Sanhedrin, Introduction to Chelek

והיסוד הששי הנבואה. והוא, לדעת שזה המין האנושי יש שימצאו בו אישים בעלי כשרונות מפותחים מאד ושלמות גדולה, ותתכונן נפשם עד שמקבלת צורת השכל, ויתחבר אותו השכל האנושי בשכל הפועל, ויאצל עליהם ממנו אצילות שפע, ואלה הם הנביאים, וזוהי הנבואה וזהו ענינה. וביאור היסוד הזה בשלימות יארך מאד, ואין מטרתינו פירוט כל יסוד מהם וביאור דרכי ידיעתו, לפי שזה הוא כללות כל המדעים, אלא נזכירם בדרך הודעה בלבד, ופסוקי התורה מעידים בנבואת נביאים רבים.

שִׁפְעַ נְבוּאָתוֹ נָתַנּוּ אֶל־אֲנָשֵׁי סִגְלוֹתוֹ וְתַפְאֳרוֹתוֹ.

אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁכָּל דְּבָרֵי נְבִיאִים אֱמֶת:

Why is Nevuah So Important?

The Fact that H' wants to Communicate Directly with Us

2. Rabbeinu Bechaye, Vayikra 1:1 [Rabbeinu Bachya b. Asher, Spain, born in 1255]

ויקרא אל משה - לשון קריאה הוא לשון כבוד, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר (ישעיה ז') "וקרא זה אל זה ואמר", ומצינו שמתוך קריאתו של הקב"ה לנביא תברר אמיתת ג' ענינים שהם שרשי התורה ופינת האמונה, ואלו הם, חדוש העולם, וענין מתן תורה לישראל, וענין תחיית המתים, ושלשה ענינים אלה, הראשון בראשית הזמן, והשני באמצעות הזמן, והשלישי בסופו, וכל אחד ואחד מחייב לחברו, כי נבואת הנביא עדות ברורה על ההשגחה, וההשגחה מופת על חדוש העולם, וכיון שהעולם מחודש וההשגחה שופעת שם, ראוי שתנתן בו תורה, שבה יזכו הבריות לתחיית המתים, שהוא סוף התענוג ותכלית השכר

בתכלית הזמן. ובכל אחד מג' עינים אלו מצינו לשון קריאה, מתן תורה הוא שהזכיר ישעיה הנביא (שם מ"ח) "שמע אלי יעקב וישראל מקוראי" ... והקול הנפלא המרעיש הזה היה נגבל תוך החצר, ולא היה נשמע חוצה לו, ובאור כקול א-ל ש-די בדברו, כלומר בדברו בהר סיני, ממה שכתוב שם (דברים ה') "קול גדול ולא יסף", וכתוב (שיר ה') "נפשי יצאה בדברו", ולא היה נשמע חוץ למחנה ישראל, וכך בכאן קול כנפי הכרובים לא היה נשמע חוץ לחצר... וכשם שמצינו זה שהוא ממשפט הנבואה בפעולות השמע, כך מצינו בפעולות הראות, כי הקב"ה יראה ענין אחד למי שירצה, ויסתירונו ועלימנו ממי שירצה, והכל בזמן אחד ובמקום אחד, הוא שכתוב בדניאל (דניאל י') "וראיתי אני דניאל לבדי את המראה, והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה", וכן מצינו באותות ובמופתים שעשה הקב"ה במצרים, שהיתה המכה למצרים וההצלה לישראל ...

The Fact that Humans are worthy of being communicated to.

3. Pirkei Machshava, R. Ezriel Tauber, page 160

למדנו איפוא, שתוכן העיקר השישי איננו רק שנאמין בנבואה, אלא שגם נאמין בכוח האדם להתרומם לבחינה כה רמה, עד שישלוט לגמרי על הכוחות הבהמיים שלו, ויהפך לאיש אלוקים אמת, עד שיאצילו עליו מכבוד השכינה, וה' ידבר אליו את דברו.

וככל שנאמין יותר במעלתנו, כך נשאף ונצליח לעלות למדריגות נעלות וגבוהות יותר.

4. Hakdama, Emunos Ve'De'os Perek 6

ובהכרח צריך לספח לענין זה דבר שאין לעבור מעליו, והוא שנשאל ונאמר, אם כל עיני הדת יושגו בחקירה ובעיון הנכון, וכפי שהודיענו ה', מהי נקודת החכמה שנתנם לנו בדרך הנבואה, ועשה על כך מופתי האותות הגלויים לא המופתים השכליים. ונשיב בסיוע ה' יתעלה התשובה השלמה, ונאמר מפני שידוע לפני החכם שהלמודים הנלמדים על ידי העיון לא יגיעו לשלמותם אלא בזמן ממושך, ושהוא אם יפנה אותנו אליהם בידיעת הדת, היינו נשארים זמן רב ללא דת, ולפיכך שחרר אותנו יתהדר ויתרומם מיד מכל הטרדות האלה, ושגר אלינו את שליחו, ומסרם לנו בדרך הודעה, והראנו בעינינו עליהם אותות ומופתים מה שלא ישלוט בהם ספק... ודבר עם שלוחו בנוכחותנו, ועשה הדבר מחייב להאמינו תמיד, כמו שאמר בעבור ישמע העם בדברי עמך, וגם בך יאמינו לעולם... וראוי עוד שנהיה בדעה כי דתנו לא חדל להיות לה' על בראויו מלפני בני ישראל בנבואה ואותות מופלאות ומופתים גלויים, מי שראה הרי הוכח לו במה שהשיג חוש ראייתו, ומי שנמסר לו הרי הוכח לו במה שהשיג חוש שמעו, וכמו שאמרה תורה על אחד מהם, "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו".

How Does a Person Achieve Nevuah?

5. Rambam, Yesodei HaTorah 7:1-5 [R. Moshe b. Maimon (Maimonides), born in Cordova Spain and died in Egypt, 1138-1204]

מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם, ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה גבור במדותיו ולא יהא יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד והוא בעל דעה רחבה נכונה עד מאד, אדם שהוא ממולא בכל המדות האלו שלם בגופו כשיכנס לפרדס וימשך באותן העינים הגדולים הרחוקים ותהיה לו דעה נכונה להבין ולהשיג והוא מתקדש והולך ופורש מדרכי כלל העם ההולכים במחשכי הזמן והולך ומזרו עצמו ומלמד נפשו שלא תהיה לו מחשבה כלל באחד מדברים בטלים ולא מהבלי הזמן ותחבולותיו אלא דעתו פנויה תמיד למעלה קשורה תחת הכסא להבין באותן הצורות הקדושות הטהורות ומסתכל בחכמתו של הקדוש ברוך הוא כולה מצורה ראשונה עד טבור הארץ ויודע מהן גדלו, מיד רוח הקודש שורה עליו, ובעת שתנוח עליו הרוח תתערב נפשו במעלת המלאכים הנקראים אישים ויהפך לאיש

אחר ויבין בדעתו שאינו כמות שהיה אלא שנתעלה על מעלת שאר בני אדם החכמים כמו שנאמר בשאול והתנבית עמם ונהפכת לאיש אחר.

הנביאים מעלות מעלות הן, כמו שיש בחכמה חכם גדול מחבירו כך בנבואה נביא גדול מנביא, וכולן אין רואין מראה הנבואה אלא בחלום בחזיון לילה, או ביום אחר שתפול עליהן תרדמה כמו שנאמר במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו, וכולן כשמתנבאים אבריהן מזדעזעין וכח הגוף כשל ועשתנותיהם מתטרפות ותשאר הדעת פנויה להבין מה שתראה, כמו שנאמר באברהם והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו, וכמו שנאמר בדניאל והודי נהפך עלי למשחית ולא עצרתי כח.

הדברים שמודיעים לנביא במראה הנבואה דרך משל מודיעין לו ומיד יחקק בלבו פתרון המשל במראה הנבואה וידע מה הוא, כמו הסולם שראה יעקב אבינו ומלאכים עולים ויורדים בו והוא היה משל למלכיות ושעבודן, וכמו החיות שראה יחזקאל והסיר נפוח ומקל שקד שראה ירמיה והמגלה שראה יחזקאל והאיפה שראה זכריה, וכן שאר הנביאים, מהם אומרים המשל ופתרונו כמו אלו, ויש שהן אומרים הפתרון בלבד, ופעמים אומרים המשל בלבד בלא פתרון כמקצת דברי יחזקאל וזכריה וכולן במשל ודרך חידה הם מתנבאים.

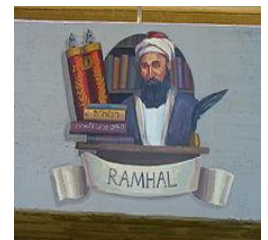
כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים, שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה, לפיכך בני הנביאים לפניהם נבל ותוף וחליל וכנור והם מבקשים הנבואה וזהו שנאמר והמה מתנבאים כלומר מהלכין בדרך הנבואה עד שינבאו כמו שאתה אומר פלוני מתגדל.

אלו שהם מבקשין להתנבא הם הנקראים בני הנביאים, ואף על פי שמכוונים דעתם אפשר שתשרה שכינה עליהן ואפשר שלא תשרה.

6. Derech H', IV:3:4 [R. Moshe Chaim Luzzatto, born Padua, Italy, 1707-1746]

[ד] וְאָמַנְם לְמַעַלָּה מִכָּל זֶה יֵשׁ מַעַלָּה אַחֲרַת, וְהִיא הַנְּבוּאָה;
וְעִנְיָנָה שִׁיגִיעַ הָאָדָם וְיִתְקַשֵּׁר בְּבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ וְיִתְדַבֵּק בּוֹ
מִקְנֵי דְבִקּוּת מִמֶּשׁ, בְּאִפְן שִׁירְגִישׁ הַהִתְדַבְּקוּת וְיִשְׁיג מֵה שֶׁהוּא
מִתְדַבֵּק בּוֹ, (פח) דְּהִינּוּ – (קנז) כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, עַל הַדְרֵךְ שֶׁנִּבְאָר
לְפָנִים, וְיִהְיֶה הַדְּבָר (קנח) בְּרוּר אֲצֵלוֹ (טט) וּמְרָגֵשׁ מִמֶּנּוּ בְּלִי סִפְק
כָּלֵל, (צ) כְּדֵרֶךְ שֶׁלֹּא יִסְתַּפֵּק בְּדָבָר גִּשְׁמִי שִׁירְגִישֶׁהוּ בְּחֻשְׁיוֹ.

(אצ) וְהִנֵּה עֵקֶר הַנְּבוּאָה הוּא – (קנט) הַשִּׁיג הַדְּבִקּוּת וְהַקֶּשֶׁר הַזֶּה,
עוֹדוֹ בְּחַיִּים, שֶׁזֶה שְׁלֵמוֹת גְּדוֹל וְדַאי; (צב) וְאוֹלָם יִתְלַוָּה לְזֶה
מִקְסֵי דְיִדְעוּת וְהַשְׁכָּלוֹת, כִּי אָמַנְם יִשְׁיג עַל יְדֵי זֶה (קסא) עִנְיָנִים
אֲמִתִּיִּים (קסב) וְנִכְבְּדִים מְאֹד, מִסְתְּרֵי סוּדוֹתֵי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְיִשְׁיגֵם בְּבוֹרָא, (אצ) כְּדֵרֶךְ הַהִשְׁכָּלָה הַנִּשְׁפָּעֵת שֶׁזְּכָרְנוּ, (צד) וּבִיּוֹתֵר כַּח
מִבְּעֵלֵי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, וְכִמוֹ שֶׁנִּבְאָר עוֹד בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיָּא.

7. Derech H', IV:3:4 **Schools of Prophets**

[ב] וממה שצריך שתדע, שהנה לא יגיע הנביא אל המדרגה העליונה בפעם אחת, אבל יעלה מעלה אחר מעלה, עד הגיעו אל הנבואה השלמה. (ק"ב) ויש בדבר התלמודות, כמו כל שאר החכמות והמלאכות, שיעלה האדם במדרגותיהן עד שיעמד על ברכין. וזה ענין (ק"ג) [קפד] "בני הנביאים", שהיו עומדים לפני הנביא להתלמד בדרכי הנבואה מה שהיה מצטרף לזה.

8. Derech H', IV:3:5 **Recognizing Nevuah**

[ג] והנה אפשר שיגיע גלוי ממנו יתברך שמו אל אדם, והוא לא יכיר בו כמו שיכיר הנביא, אלא יחשבהו כאחד מן המרגשות, עד שיגבר עליו השפע הנבואי, ואז יכיר הענין כמו שהוא באמת; (ק"ד) ומן המין הזה, היתה קריאת ד' לשמואל (שמ"א ג, י),

[הפג] שלא התנבא מתחלה, ולא שפע עליו השפע, אלא שנגלה עליו קול [קפז] כקול מרגש, ולא השיג בזה יותר, אבל אחר כך שפע עליו השפע, [קפח] והכיר והשיג הנבואה בדרכיה; וכן מראת הסנה למשה, בתחלה לא נגלה לו אלא כמרגשות, וראה הסנה בוער באש, והקדוש ברוך הוא קראו [קפח] בקולו של אביו (עי' שמור"ר ג, א), אף אחר כך שפע עליו השפע, [קפט] והשיג הנבואה לאמתה.

How Many Neviim Were There?

9. Talmud Bavli, Megillah 14a

כדתניא: הרבה נביאים עמדו להם לישראל, כפלים כיוצאי מצרים, אלא, נבואה שהוצרכה לדורות - נכתבה, ושלא הוצרכה - לא נכתבה.

The Personality of the Navi

10. Talmud Bavli, Chagigah 13b

אמר רבא: כל שראה יחזקאל ראה ישעיה. למה יחזקאל דומה - לבן כפר שראה את המלך, ולמה ישעיה דומה - לבן כרך שראה את המלך.

11. Tosfos, ad loc.

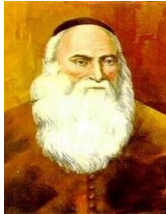
לבן כפר שראה המלך - שצריך לו להביא סימנים לאחרים קודם שיאמינוהו לפי שראוהו שלא במקומו ואין דרכו להתראות שם וה"נ אמר יחזקאל שראהו על נהר כבר לפיכך נתמהו שומעיו.

12. Rashi, ad loc. [R. Shlomo Yitzchaki, born in Troyes, Northern France, 1040- 1105]

ראה ישעיה - כששרתה עליו רוח הקדש, כמה שנאמר ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא וגו' (ישעיהו ו) אלא שלא חש לפרש את הכל, שהיה בן מלכים וג' דל בפלטיין, וכן כרך הרואה את המלך אינו נבהל ואינו תמה, ואינו חש לספר.

13. Malbim, Introduction to Yirmiyahu [R. Meir Leibush ben Yechiel Michel Wisser, Kiev, Ukraine, 1809-1879]

עפ"י הדברים האלה בחן השר את דברי נביאנו בכור הבחינה ויחקור עליו אם היה שלם בשלשה חקוים הנזכרים, והוציא משפטו, כי בדבר החקוי הראשון עלה למעלה ראש על כל חוזי ה' ומלאכיו, עד שהיתה מעלתו בזה קרובה למעלת אדון הנביאים איש האלקים, אולם בשני חקויים האחרונים נגרע ערכו לפי דעתו מערך שלימות הנביאים כולמו, אם באשר לא הטיב לדבר בצחות המליצה ולכלכל דבריו כפי משפטי הלשון, עד שתמצא פסוקים שיחסרו במילות, ובא מלות אל תחת על, זכר בלשון נקבה, וכן יערב בדבריו יחיד ורבים נכח ונסתר עבר ועתידי ויחליפם זה תמורת זה, והסבה לזה מפני שהתחיל לנבאות בעודו נער, שלא היה שלם עדיין בדרכי הלשון ובהלכותיו וביופי המליצה ובחין ערכה, וכן לא השתלם בסדר הכתב והמכתב, ועל כן נמצא בספרו קרי וכתוב מרבה להכיל נגד יתר כתבי הקדש, וכמו שהאריך השר בזה לברר ראיותיו אשר המה מכריחות לפי דעתו..

ובטרם אשיב על דבריו בעצמם אומר, כי החקירה הזאת בכללה, לתור ולבקר את כתבי הקדש כתבו הנביאים ביד ה' ורוחו עליהם, להגביל את מדרגתם ולחרוץ משפט על מחברם אם היה שלם בשלשת החקויים הנאמרים, אין לה מציאות רק אם נסכים אל דברי המבקר אשר השווה השגת הנביאים את החזון אשר קבלו מאת ה' והטפתם אל העם והעלותם הדברים על ספר, כהשגת החכמים והתלמידים את דברי החכמה אשר יקבלו מפי מורם בשכלם האנושי וילמדוה לרבים ויחרתו הדברים בספר למשמרת כפי מה שהתחקו הדברים בשכלם וכפי מה שיעיר להם און רוח בינתם לדבר בלשון למודים ולכתוב בחרט אנוש באר על הלוחות, שכ"ז תלוי לפי שלימותם או חסרונם בשלשה החקויים הנזכרים, כי רק אז נוכל להחליט אומר על ספרי הנביאים כעל ספרי החכמים וכתבי הספרים, שדבריהם באו חסרים לפעמים, מצד שלא הבינו עומק דברי ה' המנבא אותם ולא ציירו כונתו ציור שלם בשכלם לדעת אותם על אמתתם, או מצד שלא היו מהירים בלשונם לדעת לעות את יעף דבר ולשמוע כלמודים ולהציע הדברים בטוב טעם ודעת, או מצד שלא היה בידם עט סופר ולא ידעו תהלוכות הלשון חקיו ומשפטיו, המישרים הכתיבה מכל טעות ושגיאה הבא לרגלי הכתב והמכתב. אבל איך יעלה כזאת על לב איש שלם בתורתו ואמונתו לדמות השפע האלקית הנבואית אשר ישפוך את רוחו על חוזיו ומלאכיו עת יגלה להם סודו וישלחם במלאכות ה', אל שפע השכל האנושי אשר הוא עלול לטעות וחסרונות מצד היותו כח חומרי מוגבל שוכן בית חומר אשר בעפר יסודו?

...

ולא לבד שמשרשי הנבואה שהנביא השיג את דברי ה' על אמתתם מבלי יצויר אצלו שום שגיאה או סכלות או ספק כלל, כי גם הלשון שבו דבר מלאכת הנבואה אל העם, ויופי השיר והמליצה, וגם פרטי המלות שבם כתב את הדברים על ספר, לא המציא משכלו וחכמתו, רק הושמו בפיו ובעטו ברוח ה' עליו, הוא שם דבריו על לשונו ויאמר כה תדבר וכה תכתוב בעט קדש לא תגרע ולא תוסיף, כמ"ש ואנכי אהיה עם פיך והוריתך את אשר תדבר, ואמר רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני, ואמר מפיו יקרא אלי ואני כותב על הספר ובדיו, שירמיה קרא בפיו הדובר ברוח ה' עליו לפני ברוך את המלות אשר יכתוב, וברוך הגם שהיה סופר מהיר לא היה לו רשות להוסיף או לתקן אף אות אחת מדעתו.

When and Why did Nevuah Stop?

14. Amos 8:11-14

(א) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם אֲדֹנָי יְקֹוֹק וְהִשְׁלַחְתִּי רָעַב בְּאֶרֶץ לֹא רָעַב לְלֶחֶם וְלֹא צָמָא לְמַיִם כִּי אִם לְשֹׁמֵעַ אֶת דְּבָרֵי יְקֹוֹק :

(ב) וְנָעוּ מַיִם עַד יָם וּמִצְפּוֹן וְעַד מִזְרַח יִשׁוּטְטוּ לְבַקֵּשׁ אֶת דְּבַר יְקֹוֹק וְלֹא יִמְצְאוּ :

(ג) בַּיּוֹם הַהוּא תִתְעַלְפֶּנָּה הַבְּתוּלֹת הַיְפֹוֹת וְהַבְּחֹרִים בְּצָמָא :

(ד) הַנְּשֻׁבְעִים בְּאִשְׁמֹת שְׁמֵרוֹן וְאָמְרוּ חֵי אֱלֹקֵיךָ דָן וְחֵי דָרְךָ בְּאֶר שְׁבַע וְנִפְלו וְלֹא יִקְוִמוּ עוֹד :

15. Avos DeRabbi Noson 2:47

על ג' [דברים] שבזו ישראל בטלו מהם. על הנבואה על מלכות בית דוד. ועל המקדש. על הנבואה מנין שנאמר ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים ובזוים דבריו (שם ב' ל"ו ט"ז).

16. Seder Olam, Perek 30

סדר עולם

90

(יג) והצפיר השעיר מלך יון ונו' הוא המלך הראשון (דניאל ח כא) . ו] ועמד מלך גבור ונו' וכעמדו תשבר ונו' (שם יא ג) , הוא אלכסנדרוס מקדון שמלך י"ב שנה , יב) עד כאן היו הנביאים (יד) מתנבאים ברוח הקדש , מכאן ואילך , הט אונך ושמע דברי חכמים (משלי כב יז) ,

17. Vilna Gaon, footnote, ad loc. [R. Eliyahu b. R. Shlomo Zalman of Vilna, the Vilna Gaon, 1720-1797, considered the greatest Torah scholar of recent generations]

באור והנהות הגר"א
לכם ירושה שישית , פירוש לעתיד
לבא : יב) עד כאן היו הנביאים ,
פירוש משהרגו את היצר הרע בטלה
הנבואה : יג) שאל אביך זה הנביאים

18. Talmud Bavli, Sanhedrin 64a

תא שמע : +נחמיה ט' + ויזעקו בקול גדול אל ה' אלקיהם מאי אמור ? אמר רב יהודה ואיתימא רב יונתן : בייא בייא ! היינו דאחרביה לביתא וקליא להיכלא , וקטלינהו לצדיקי , ואגלינהו לישראל מארעייהו , ועדיין הוא מרקד בינן . כלום יהבתייה לן אלא לקבולי ביה אגרא - לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן ! - בתר דאביקו ביה . יתבו תלתא יומא בתעניתא , בעו רחמי . - נפל להו פיתקא מרקיעא , דהוה כתיב בה אמת . אמר רבי חנינא : שמע מינה חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת . נפק כגוריא דנורא מבית קדשי הקדשים . אמר להו נביא לישראל : היינו יצרא דעבודה זרה . בהדי דקתפסי ליה - אישתמיט ביניתא מיניה , ואזל קליה בארבע מאה פרסי . אמרו : היכי ניעבד , דילמא משמיא מרחמי עליה ? אמר להו נביא : שדוהו בדודא דאברא , וכסיוה באברא , דשייף קליה . דכתיב +זכריה ה' + ויאמר זאת הרשעה וישלך אותה אל תוך האיפה וישלך את האבן העופרת אל פיה . אמרי : הואיל ועת רצון הוא ניבעי רחמי איצרא דעבירה , בעו רחמי , אימסר בידיהו . חבשוהו תלתא יומי , איבעו ביעתא בת יומא לחולה - ולא אשכחו . אמרו : היכי נעביד ? ניבעי פלגא - פלגא מרקיעא לא יהבי . כחלינהו לעיניה . אהני ביה דלא איגרי איניש בקרובתיה .

Nevuah Today

19. Talmud Bavli, Baba Basra 12a

אמר רבי אבדימי דמן חיפה: מיום שחרב בית המקדש, ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לחכמים. אטו חכם לאו נביא הוא? הכי קאמר: אף על פי שניטלה מן הנביאים, מן החכמים לא ניטלה. אמר אמימר: וחכם עדיף מנביא, שנאמר: +תהלים צ'+ ונביא לבב חכמה

Conclusion

20. Bamidbar 11:29

כט וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה, הַמִּקְנָא 29 And Moses said unto him: 'Art thou jealous
אֶתָּה לִי; וְיָמִי יִתֵּן כָּל-עַם ה', for my sake? would that all the LORD'S people
נְבִיאִים--כִּי-יִתֵּן ה' אֶת-רוּחוֹ, were prophets, that the LORD would put His
עֲלֵיהֶם. spirit upon them!'

21. Rabbeinu Bechaye, ad loc.

ומי יתן כל עם ה' נביאים. יתכן לומר כי רמז משה בכאן ימות המשיח, אמר: מי יתן ויגיע אותו
עת שיהיו כל עם ה' נביאים שהוא יתברך עתיד ליתן את רוחו עליהם, ובאותו זמן יבטל יצה"ר ולא
תהיה שם קנאה כלל, וזהו שכתוב: (יואל ג, א) "בעת ההיא אשפוך את רוחי על כל בשר", וכתוב:
(ישעיה יא, ט) "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". ואף על פי שלא נתקיים בעוה"ז
יתקיים לעתיד לבא בזמן השלימות.